

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a 0092-MMA-24

XV. Regionális Gyermek és Ifjúsági Népi Kézműves Pályázat és Kiállítás című pályázathoz

Programunk többnyire a tervezettnek megfelelően bonyolódott.

Az országban számos népi kézműves szakkör, képzés működik, mely az ifjúságnak szól, és viszonylag sok általános iskolai szakkörrel is tudunk, de sajnos el kell foganunk a tényt, hogy egyre kevesebben foglalkoznak minőségi tudásátadással a gyermek és ifjúsági korosztályban. Talán a túl sok lehetőség az oka, de az is lehet, hogy a társadalom nem tud mit kezdeni a hihetetlen gazdag, népi tárgykulturánkkal. A közízlés pedig valami egészen torz képet vázol föl a magyar népművészetet illetően, mely még e pályázat kapcsán is visszaköszön.

A Népművészeti Egyesületek Szövetségének elnöksége az előzetes jelentkezések alapján úgy döntött, hogy a viszonylag kevés jelentkező miatt már a szervezéstől kezdve összevonja a Közép-magyarországi és a Közép-dunántúli régiót, hogy a kiállításunk gazdag képet adjon a kortárs ifjúsági munkákról (ez már az előző pályázatnál is így volt).

A pályázat felhívását közzétettük a honlapunkon, a facebook Iharos Népművészeti Egyesület és az Iharos Népművészeti Egyesület barátai oldalán is, de továbbítottuk Pest vármegye közművelődési intézményeinek és iskoláinak is. A Közép-magyarországi régió előző pályázatának alkotóit, oktatóit is megszólítottuk. A jelentkezési határidő a mi régióinkban 2024. április 15 volt. A tárgyak leadása pedig két helyszínen történt: A Dr. Kresz Mária Alapítvány Fazekasközpontjában 2024. április 18-ig, illetve Tárnokon 2024. április 20-ig. Postán, csomagküldővel is elfogadtuk az alkotásokat. Ezután szállítottuk Dinnyésre, a Templomkert és Hagyományörző Központba, ahol április 22-én a Közép-dunántúli régióval együtt zsűriztettük. A minősítésen a Hagyományok Háza részéről Csákányi Zoltán vett részt (ő volt az, aki minden helyszínen az „azonos értékrendet” képviselte), valamint Nagy Gyöngyi, népi ékszerkészítő népi iparművész és Pintér Piroska, szövő szakoktató. Mindhárom zsűrőr rendszeres résztvevője a Hagyományok Háza Népi Iparművészeti Osztályának minősítési rendszerének, szemléletükben fontos szerepet kap az ifjúság, mint a jövő záloga is. Ezek alapján a következők jelentkeztek:

I.	korcsoport 2 egyéni és 2 csoportos pályázó	11 alkotással (1 fő visszamondta)
II.	korcsoport 7 egyéni és 0 csoport pályázó	23 alkotással
III.	korcsoport 1 egyéni 0 csoport pályázó	5 alkotással (egy fő másutt adta le)
IV.	korcsoport 7 egyéni és 3 csoport	38 alkotással

A számokból egyértelműen kitűnik, hogy az általános iskola felső tagozatosai között komoly jelentőséggel bír az ottani szakkör, illetve a IV. korcsoportban többségében vannak azok a pályázók, akik Nádudvaron végeztek, vagy épp felnőttképzésben még épp odajárnak. Valószínűleg jogos kérés volna Bihari Népművészeti Egyesület részéről, hogy a Nádudvari Kézműves Iskola jelenlegi hallgatói lakóhelyükön adják le alkotásaikat, így egyenletesebb képet mutatva az ország fiataljainak földrajzi elhelyezkedéséről, egyben nem gyengítik egymást az Északkelet-magyarországi régióban.

A zsűrizést követően a közös anyagból két kiállítást tartottunk, az elsőt Dinnyésen rendezve, melynek megnyitó időpontja egybe esett a Régi Ritka Mesterségek V. Országos Találkozójával (a konferencia és a másnapi program), így annak érdeklődői is megtekintették a kiállítást. A második kiállítást pedig Budapesten, a Háló Galériában (V. Semmelweis u. 5.) 2024. május 10-én rendeztük, biztosítva azt, hogy a vármegye minden szegletéből jól megközelíthető legyen alkotók, felkészítők, érdeklődők számára.

A megnyitásra Beszprémy Katalint kértük föl, aki éveken keresztül a követte a pályázat sorsát, kiemelten fontosnak tartja az ifjúság támogatását. A megnyitón közreműködött a Budafoki Zeneiskola népdalénekes növendéke és meglepetésként Deák Jakab, a Piarista Gimnázium 12. évfolyamos hallgatója klasszikus hegedűs varázsolta el a közönséget. Úgy döntöttünk, hogy díjként egyrészt alapanyagutalványt (szövősnek gyapjúvásárlási-, népi ékszerkészítőnek gyöngyvásárlási- utalványt, faművesnek késes utalványt, mindenki másnak könyvutalványt) vásároltunk, másrészt élményt adunk (Erről részletesebben később) . Kiegészítettük még a vármegyei Nemzeti Művelődési Intézet díjaival, akik minden korcsoportban egy -általában csoportos- díjat adtak a maguk reprezentációs ajándékaiból összeállított csomaggal (kiadványok, bögre, pendrive, társasjáték), melyet Kurgyis Amanda, az NMI Vármegyei Igazgatóság képviselője adott át. A Magyarországi Faesztergályosok Egyesületének díját Szalai Csaba, elnök adta át a két esztergált fa tálkollekciónak.

A megnyitót követően lehetőséget adtunk az alkotók, de különösen a felkészítő oktatók számára, hogy részletesen érdeklődjenek, kérdezzenek a zsűri döntésével kapcsolatban (két tagunk jegyzetelt a zsűrizés közben a értékelés meglátásairól, melybe itt betekintést nyerhettek a tanárok). Ezt a későbbiekre vonatkozóan igen hasznosnak, megfogadandónak tartottak. A díjazott munkákon kívül számos arra érdemes munka került tovább az országos kiállításra.

A kiállítás nyitva tartása idején a pályázók és oktatóik számára egy élményszerző kézműves napot tartottunk május 18-án. Délelőtt szövős és fémműves mesterségbemutatóval vártuk a pályázókat, oktatóikat, de még a családtagok is érkeztek. A nemez foglalkozáson 17 fő, a szádfás szövésen 6 fő, a fa- és csontfaragóra 4 fő vett részt.

Az országos kiállításra a Közép-magyarországi és a Közép-dunántúli munkák együtt kerültek szállításra, majd a bontást követően ugyanígy szállítottuk vissza az alkotásokat . Személyes a Dr. Kresz Mária Alapítvány Fazekasközpontjában, illetve Tárnokon adtuk át. Kívánságra postáztuk vagy csomagautomatában is adtunk föl munkákat.

Meghívó

a XV. Országos Gyermek és Ifjúsági Népi Kézműves pályázat Közép-magyarországi régiós kiállításának megnyitójára

Helyszín:
 Háló Galéria,
 Budapest V. Semmelweis u. 4.

Időpont:
 2024. május 10. 18.00

Megnyitja:
 Beszprémy Katalin,
 közművelődési szakember

Közreműködik:
 Göncz Mária,
 népdalénekes

JEGYZŐKÖNYV
XV. Gyermek és Ifjúsági Népi Kézműves Pályázat zsűrizéséről
2024. április 22.
Dinnyési Templomkert Hagyományörző Központ

Textil – nemez, szövés, viselet, hímzés

A nemez munkák a 4 kategóriában szépen kidolgozottak, szövéssel hímzéssel való variálásai telitalálatok – pld. mellény és mamusz.

A nemez viseletek izgalmas kísérletek.

A szövött viseletek közül kiemelkedik egy visszafogott tárgyegyüttes szépen kivitelezett, az öveken a különböző díszítőtechnikákat felvonultatva.

Sajnos több viseleti darab varrása nem megfelelően kivitelezett, ez miatt nem voltak elfogadhatóak.

A viseletekhez készített cipők viszont szépen készültek.

A nemez játékok, a gyerek munkák izgalmasak, ötletesek és szépen kivitelezettek.

A kevés hímzés közül a kiállítottak nagyon ízlésesek és szépen kivitelezettek.

Szintén kiemelkedő a moldvai kerpa ihlette hosszú kendő finom anyaghasználatával és technikai megoldásaival.

Fa, tojás, bőr, kerámia

Érdekes módon a fából készült tárgyaknál az esztétizálás volt a főszerep.

A díjazásban részesülő különböző átmérőjű tálakból álló tárgysorozat jól megmutatja a felhasznált fa szépségét. Modern, jól használható, szinte minden környezetbe beilleszthető – elegáns alkotások.

A hagyományos technikával megmunkált kisméretű fa tárgyak egyszerűségükben is látni engedik a gondos megmunkálást és a jó használhatóságot.

A fából készült tárgyak körében örvendetes a kéregedények megjelenése.

A tojásírók több tájegység hímzsmintáit dolgozták fel – gondos kivitelezésben.

Jól látszik mindkét tárgyegyüttesen az alkotók életkorbeli különbsége, de a munkák mindkét esetben elismerésre méltóak.

Az acélfejű, gondosan megmunkált somfa nyéllel ellátott fókó, harmonikusan elkészített jól használható tárgy, melynek szépségét a rézből készült tulipános díszítmény még inkább fokozza.

A kerámia tárgyak közül kiemelkedő a tiszafüredi kollekció, melynek egyedi darabja a szépen, aprólékosan megmunkált Miska kancsó.

A fürdőszobai készlet vidám színével és újszerű megoldásaival szép díszei lehetnek egy modern otthonnak.

A korong nélküli technikával készült edények vidám díszítményei sajátos színfoltjai a pályamunkáknak.

Ékszer – gyöngy, tűzzománc

Hét alkotó adott be ékszert, 18 db gyöngyfűzött tárgyat és egy tűzzománc kollekciót.

A legidősebb korosztály képviselő alkotók pályamunkái magas színvonalúak voltak. Kiemelkedő volt egy sárközi hímzésmotívumot feldolgozó kollekció.

A legfiatalabb gyermekek is igényes ékszereket készítettek, technikailag szép kivitelben. A felső tagozatos gyermekek munkái is komoly darabok voltak közülük ketten kifogástalan technikai megoldással és szép színvilággal dolgoztak. Voltak elutasított ékszerek is, melyeknél az alapanyag választás és a szín alkalmazás volt kifogásolható.

Sikerrel szerepelt egy tűzzománc szett is a pályázaton, alkotója egy 11 éves kislány, aki gyöngyfűzött ékszerekkel is sikerrel pályázott.

Dinnyés, 2024. április 22.

Pintér Piroska

Csákányi Zoltán

Nagy Gyöngyi

2. sz. melléklet – Közép-Magyarország díjazottak

E-CS/ Korcsop.	Leltári szám	Alkotó neve	Szakág	Díj
E/I.	KM-15- 1/2-3	Kodolányi-Bán Bendegúz	faesztergálás	Révész kés -utalvány 10.000 Ft és Magyarországi Faesztergályosok különdíja
CS/I.	KM 1-2- 3-4-5-6-7	Tündérgubancolók	nemezelés	NMI különdíj
CS/I.	KM-19- 1-2-3-	Kézműves Szakkör - Abony	nemezelés	Gyapjú utalvány 10.000 Ft
E/II.	KM-17 1-7, 8-9	Jókai Anna Veronika	gyöngyfüzés (díjazott), tojás	Tűzgyöngy utalvány 10.000 Ft
E/II.	KM-05- 1-2-3	Lengyel András	faművesség	NMI különdíj
E/II.	KM 18- 1-2-3	Surányi-Korvin Szofi	faesztergályozás	Iharos különdíj és Magyarországi Faesztergályosok különdíja
E/II.	KM 04- 1-2	Thúry Blanka		Révész késes utalvány 15.000 Ft
E/III.	KM-11- 1-2-3-4-5	Fias Tamás	fazekasság	Libri Könyvutalvány 15.000 Ft és NMI különdíj
E/IV.	KM 09- 1-2-3-4-	Kovács Levente	féművesség	Libri Könyvutalvány 15.000 Ft
E/IV.	KM 07- 1-2-3	Kusnyárné Deák Zsófia	népi ékszerkészítés	Tűzgyöngy utalvány 15.000 Ft
E/IV.	KM 21- 1-2-3	Rubus Noémi	nemezművesség	Gyapjú utalvány 15.000 Ft
E/IV.	KM 09- 1-2	Nemcsics Erzsébet	szövés	LIBRI Könyvutalvány 15.000 Ft
CS/IV.	KM 08- 1-2	Nemcsák Családi Műhely	viselet	LIBRI Könyvutalvány 15.000 Ft
CS/IV.	KM 01-1	Nemcsák Családi Műhely II.	viselet	NMI különdíj